

Okresná prokuratúra Bratislava I
Kvetná ulica číslo 13

820 05 Bratislava

Číslo konania: Pd 78/10 - 1

V Bratislave 04. júna 2010

**Miestne zastupiteľstvo
Mestskej časti Bratislava - Staré Mesto
Vajanského nábrežie číslo 3**

814 21 Bratislava I

MIESTNY ÚRAD MESTSKÉJ ČASŤI BRATISLAVA - STARÉ MESTO	
DOŠLO DŇA:	10 -06- 2010
EVIDENČNÉ ČÍSLO:	25 990/10/0
PRÍLOHY:	2 VYBAVUJE;

Vec: Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Bratislava - Staré Mesto č. 2/1998 z 30. júna 1998 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Staré Mesto v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 1/2002 - protest prokurátora

Proti Všeobecne záväznému nariadeniu mestskej časti Bratislava - Staré Mesto číslo 2/1998 z 30. júna 1998 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Staré Mesto v znení všeobecne záväzného nariadenia č. 1/2002 (ďalej len „*nariadenie*“), konkrétnie proti § 1 ods. 1, ods. 4, § 2 ods. 1, 4 a 5, § 3 ods. 1 až 6, § 4 ods. 1, 5, 6, 7 piata veta, ods. 8, 9, 10 druhá veta a ods. 11, § 5 ods. 1 druhá, tretia a štvrtá veta, ods. 2, ods. 3 druhá veta, ods. 6 a 8, § 6 ods. 2 tretia veta, § 7 ods. 1, 3 a 4 a § 8, podávam podľa § 22 ods. 1 písm. a) bodu 2. zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon o prokuratúre*“)

protest prokurátora

a žiadam, aby ste o tomto proteste rozhodli v zmysle § 25 ods. 2 zákona o prokuratúre v lehote do 30 dní od jeho doručenia, a súčasne navrhujem, aby ste v súlade s § 25 ods. 3 zákona o prokuratúre označené ustanovenia všeobecne záväzného nariadenia v napadnutom rozsahu nahradili ustanoveniami v znení zodpovedajúcim zákonom, a to v lehote do 90 dní od doručenia protestu.

Podľa § 250zfa ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ak obec alebo vyšší územný celok nezruší alebo nezmení na základe protestu prokurátora svoje všeobecne záväzné nariadenie, môže prokurátor vo veciach územnej samosprávy podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia so zákonom. Vo veciach pri plnení úloh štátnej správy môže prokurátor podať na súd návrh na vyslovenie nesúladu všeobecne záväzného nariadenia aj s nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia zákona je príslušným na rozhodnutie Krajský súd v Bratislave.

O d ô v o d n e n i e

Miestnym zastupiteľstvom mestskej časti Bratislava - Staré Mesto bolo 30. júna 1998 schválené Všeobecne záväzné nariadenie číslo 2/1998 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Následne miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava - Staré Mesto schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2002 z 12. februára 2002, ktorým sa mení a dopĺňa všeobecne záväzné nariadenie číslo 2/1998 o dodržiavaní čistoty a poriadku na území mestskej časti Bratislava - Staré Mesto.

Podľa § 6 ods. 1 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), *obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.*

Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, *vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach. Také nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.*

Podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení, *obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie*

vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žúmp a miestnu verejnú dopravu.

Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „*Občiansky zákonník*“), v občianskoprávnych vzťahoch majú účastníci rovnaké postavenie.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka, *vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.*

Podľa § 124 Občianskeho zákonníka, *všetci vlastníci majú rovnaké práva a povinnosti a poskytuje sa im rovnaká právna ochrana.*

Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, *vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynnimi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.*

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, *každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.*

Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka, *škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.*

Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka, *zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.*

Týmito ustanoveniami sa orgán verejnej správy neriadil.

Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení môže obec vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia. Ustanovenie § 15 ods. 2

písm. a/ zákona o hlavnom meste SR Bratislave sa na mestské časti hlavného mesta pri schvaľovaní nariadení vzťahuje primerane.

Citujúc z nálezu Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 53/00 z 25. apríla 2002 (uvejenený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 109, pod č. 251/2002) : „Vymedzenie samostatnej (samosprávnej) normotvornej pôsobnosti obcí v čl. 68 Ústavy SR určuje rámec umožňujúci vydávanie všeobecne záväzných nariadení obciam (konkrétnym zastupiteľstvám) aj bez zákonného splnomocnenia, pokiaľ sú vydávané vo veciach územnej samosprávy a na zabezpečenie úloh vyplývajúcich pre samosprávu zo zákona. Rozsah normotvornej činnosti obecných zastupiteľstiev je vždy obmedzený základnými právami a slobodami garantovanými Ústavou SR. Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, koná tak nad rámec čl. 68 Ústavy SR a dostáva sa do rozporu aj s § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa ktorého nariadenie obce nesmie odporovať Ústave SR ani zákonom. Všeobecne záväzným nariadením ani v samostatnej pôsobnosti obce nemožno upravovať "miestne záležitosti" v rozpore s existujúcou zákonnou úpravou“.

Ustanovenie § 1 ods. 1 nariadenia obsahuje vymedzenie pôsobnosti nariadenia, ktoré upravuje povinnosti vlastníkov (správcov, užívateľov) pozemkov, verejných priestranstiev, nehnuteľností a iných objektov, ako aj obyvateľov a návštevníkov mestskej časti Bratislava - Staré Mesto s cieľom zabrániť narušovaniu vzhľadu a prostredia mestskej časti a znečisťovaniu verejného priestranstva.

Už z úvodného vymedzenia pôsobnosti nariadenia je zrejmá snaha mestskej časti regulať nariadením viac právnych vzťahov, než jej skutočne prislúcha, tak v rámci samosprávnej pôsobnosti ako aj pri prenesenom výkone štátnej správy. **V nariadení mestská časť neukladá subjektom len povinnosti týkajúce sa dodržiavania čistoty a poriadku na verejných priestranstvách v územnej pôsobnosti obce v rámci jej samosprávnej pôsobnosti ako jej to vyplýva z § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení.** Je v ňom viditeľne prítomná snaha regulovať občianskoprávne vzťahy, ktoré reguláciu obce/mestskej časti jednoznačne nepodliehajú.

Táto tendencia je zrejmá aj z § 1 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 4 nariadenia. V § 1 ods. 4 nariadenia sú definované nehnuteľnosti a iné objekty na účely tohto nariadenia ako všetky trvalé a dočasné stavby (bez definície vlastníckych či iných vzťahov k nim), stĺpy verejného osvetlenia, trolejového a elektrického vedenia.

Objektom regulácie sa tak stali aj vlastníci súkromných nehnuteľností, pozemkov a stavieb. V rámci občianskoprávnych vzťahov majú subjekty rovnocenné postavenie. Nariadenie obce predstavuje výkon verejnej moci a zásahy do súkromnoprávnych vzťahov môže realizovať len v súlade s článkami 2 ods. 2, čl. 13 a čl. 68 Ústavy SR. Týmto vymedzením pôsobnosti mestská časť jednoznačne prekročila svoju právomoc. Povinnosť dodržiavať poriadok a čistotu sa vzťahuje na všetkých vlastníkov pozemkov a iných nehnuteľností nachádzajúcich sa v územnom obvode mestskej časti Bratislava - Staré Mesto, nerešpektujúc pritom vlastníctvo iných osôb na území obce (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 94/95 z 13. decembra 1995).

S poukazom na vyššie uvedené právne argumenty obec podľa môjho názoru prekročila svoju právomoc aj v ďalších ustanoveniach preskúmavaného nariadenia. Sú nimi ustanovenie § 2 ods. 1 nariadenia (povinnosť **všetkých** vlastníkov pozemkov a nehnuteľností (stavieb podľa § 1 ods. 4 nariadenia) bez rozlíšenia udržiavať čistotu na svojich nehnuteľnostiach v rozsahu vymedzenom v nariadení obce), ako aj ustanovenie § 3 ods. 1 nariadenia (rovnaká povinnosť uložená vlastníkom nehnuteľností **hraničiacich** s verejným priestranstvom), ktorého posledná veta (*Buriny a nálety, viditeľné z verejných priestorov musia byť priebežne odstraňované.*) sa javí ako úplne protiprávna. Kritérium viditeľnosti z verejných priestranstiev je vskutku unikátné. Obec teda nielen nariaduje všetkým vlastníkom ako majú spravovať svoje súkromné nehnuteľnosti, ale dokonca určuje, že obci postačí čistota iba na niektorých ich častiach, podľa ich viditeľnosti(!).

Ustanovenie § 3 ods. 2 nariadenia určuje, že nehnuteľnosti (opäť bez rozlíšenia povahy vlastníctva) musia byť udržiavané tak, aby svojim stavom (demonštratívny výpočet napr. hrdzavé oplotenie, opadávajúca omietka, deravé odpadové žľaby a ríny, plagáty a nápisy na miestach, ktoré nie sú na to určené, a pod.) nenarúšali vzhľad a prostredie mestskej časti a neohrozovali bezpečnosť občanov.

Mestská časť tu úplne mimo svojej kompetencie určuje vlastníkom povinnosti vyplývajúce im z občianskoprávnych predpisov. Napr. z ustanovení § 123 až § 128 Občianskeho zákonníka.

Už zo samotného nadpisu k § 3 nariadenia, ktorý znie: „*Dodržiavanie čistoty a poriadku na pozemkoch, nehnuteľnostiach a iných subjektoch*“ v spojení s § 1 ods. 1 a 4 nariadenia a z logického usporiadania ostatných noriem nariadenia (§ 4, ktorého nadpis znie: „*Dodržiavanie čistoty a poriadku na verejných priestranstvách*“) je zrejmé, že § 3 nariadenia vo všetkých jeho odsekok zasahuje do občianskoprávnych (súkromnoprávnych) vzťahov neprípustným, zákonom nedovoleným spôsobom.

§ 3 ods. 3 nariadenia možno akceptovať len za predpokladu, že pôjde o stánky, kiosky, pojazdné predajne a podobné zariadenia umiestnené na verejnom priestranstve. Navrhujem upraviť toto paragrafové znenie nariadenia v súlade s uvedeným.

Rovnaký argument možno uplatniť pri **§ 2 ods. 4 a ods. 5** nariadenia. Zmluvné poverenie inej osoby na udržiavanie čistoty a poriadku neznamená, že obec (v nariadení uvedená nejednoznačná úprava „sa môže vymáhať“) môže takéto plnenie vymáhať od zmluvne poverenej osoby a nie od vlastníka, správcu alebo nájomcu budov (akých?) či od vlastníka, správcu alebo nájomcu pozemkov, nehnuteľností a iných objektov.

Mestská časť nemôže do súkromnoprávnych záležitostí vlastníkov zasahovať nad rámec zákona. Zodpovednostné vzťahy v súkromnom práve sú nastavené iným spôsobom a verejná moc, ktorou výkon samosprávnej pôsobnosti obce nepochybne je, nemôže do týchto zasahovať z vlastnej svojvôle ani nariadeniami obce mimo zákonom dovolenej možnosti zásahu.

Nemôže určovať právnymi normami VZN (v rámci výkonu samosprávy či štátnej správy) oprávnenie uzatvárať akty súkromnoprávnej povahy, a už vôbec nie vymáhať plnenie povinností od iných osôb ako tých, ktorým táto povinnosť vyplýva z usporiadania právnych vzťahov v zmysle zákona a vymáhať od týchto sankcie. Právna úprava súkromnoprávnych vzťahov a z toho vyplývajúca zodpovednosť konkrétnych subjektov z práv a povinností zmluvne dohodnutých je obsiahnutá v hmotnoprávnych normách súkromného práva.

Z uvedených dôvodov je v rozpore so zákonom aj **§ 7 ods. 3** nariadenia.

Koncepcia zodpovednosti obsiahnutá v **§ 2 ods. 4 tretia veta a ods. 5 tretia veta a v § 7 ods. 3** nariadenia je naviac v rozpore s právnymi normami zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon o priestupkoch*“). Osoba páchateľa priestupku sa zistuje v priestupkovom konaní. Podľa § 1 ods. 2 zákona o priestupkoch, *priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin*. Sankciu za priestupok možno uložiť podľa § 11 a nasl. v spojení s ustanoveniami obsiahnutými v osobitnej časti zákona o priestupkoch výlučne páchateľovi priestupku. Rovnako výkon rozhodnutia možno viesť výlučne proti osobe, ktorá bola uznaná za vinnú zo spáchania priestupku. Preto nie je možné právnymi normami nariadenia vopred určiť inú osobu, od ktorej je možné vymáhať sankcie.

Opakujem, že touto právnou úpravou už zasahuje mestská časť do občianskoprávnych vzťahov subjektov súkromného práva, kedy môže nastúpiť za podmienok stanovených zákonom tzv. regresné konanie (výlučne medzi subjektami súkromného práva).

Skutočnosť, že tvorcovia nariadenia si namietané súkromnoprávne vzťahy pri jeho príprave uvedomovali, potvrdzuje aj ustanovenie § 7 ods. 4 nariadenia, kde obec konštatuje, že týmto nariadením nie sú dotknuté povinnosti právnických a fyzických osôb podľa osobitných predpisov. Toto ustanovenie nariadenia je s poukazom na ostatné jeho napádané ustanovenia obsolétne.

Na podporu mojich tvrdení citujem z viacerých nálezov Ústavného súdu SR:

Pokiaľ sa normotvornou činnosťou obce ukladajú povinnosti fyzickým osobám a právnickým osobám, aj pôvodná (originárna) normotvorná pôsobnosť obce (mesta) je limitovaná čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý môže konáť, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 56/2000 z 18. októbra 2001).

Normotvornú právomoc podľa čl. 68 Ústavy SR nemôže obec uplatňovať v neobmedzenej miere na úpravu všetkých spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode orgánu územnej samosprávy. Obce môžu normotvornú právomoc uplatňovať len v tej časti správy svojich vnútorných vecí, ktorou realizujú územnú samosprávu podľa čl. 65 Ústavy SR. Obec ani v rámci svojej normotvornej právomoci nemôže obmedziť základné práva a slobody nad rámec zákonov. (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. II. ÚS 7/1999, z 18. februára 1999).

"Účelom ústavou priznaného práva na súkromie je nielen poskytnúť ochranu práv priznaných podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale zároveň aj zabrániť štátnym orgánom i orgánom územnej samosprávy, aby zasahovali do správania jednotlivca nad nevyhnutnú mieru a príliš neprimerane riadili jeho súkromný život" (II. ÚS 94/95).

Podľa § 11 ods. 4 písm. g) zákona o obecnom zriadení, obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené uznávať sa na nariadeniach.

Podľa § 15 ods. 2 písm. a) zák. č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlavnom meste SR Bratislave“), mestnému zastupiteľstvu je vyhradené uznávať sa na všeobecne záväzných nariadeniach s platnosťou pre mestskú časť.

Podľa § 7b ods. 1 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, štatút je základným nástrojom na rozdelenie úloh samosprávy Bratislavu a prenesených pôsobností medzi Bratislavu a jej mestské časti a na úpravu postavenia a cinnosti mestských orgánov a miestnych orgánov.

Podľa § 7b ods. 2 písm. c) zákona o hlavnom meste SR Bratislave, štatút obsahuje najmä podrobne rozdelenie úloh samosprávy Bratislavы a prenesenej pôsobnosti medzi Bratislavu a jej mestské časti.

Povinnosti ustanovené v § 3 odsek 4 až 6 nariadenia sú v rozpore s citovanými ustanoveniami zákona o hlavnom meste SR Bratislave.

Z týchto je zrejmé, že štatút je základným nástrojom na rozdelenie úloh samosprávy Bratislavы a prenesených pôsobností medzi Bratislavu a jej mestské časti a na úpravu postavenia a činnosti mestských orgánov a miestnych orgánov.

Napádané ustanovenia § 3 ods. 4 až 6 nariadenia znejú: „*/4/ Vlastník /správca, nájomca/ nehnuteľnosti a oplotených pozemkov je povinný postarať sa o riadny odvoz odpadu. Ak vlastník /správca, nájomca/ zistí, že na jeho nehnuteľnosti, alebo oplotenom pozemku bol umiestnený odpad v rozpore so zákonom /a/, je povinný označiť to bezodkladne okresnému úradu a mestskej časti.*

/5/ Nájomcovia zbernych nádob na odpad sú povinní zabezpečiť k týmto nádobám prístupové cesty, aby tým umožnili právnickým a fyzickým osobám vykonávajúcim odvoz odpadu ich vyprázdenie.

/6/ Nájomcovia zbernych nádob na odpad sú povinní udržiavať ich v riadnom technickom a hygienickom stave. V prípade poškodenia zbernej nádoby na odpad sú povinní bezodkladne zabezpečiť jej opravu alebo výmenu.“

Nakladanie s odpadmi, a s tým súvisiace práva a povinnosti sú upravené zákonom č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy zabezpečuje nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom. Obcou je tu hlavné mesto SR Bratislava, nie mestské časti.

Podľa čl. 43 ods. 5 písm. r) Štatútu hlavného mesta SR Bratislavы v znení dodatkov č. 1 až 3 schváleným mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavы (ďalej len „*štatút*“), *Bratislava podľa osobitného predpisu upravuje podrobnosti o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností nariadením Bratislavы.*

Kompetencia v ustanovovaní podrobností týkajúcich sa povinností pri nakladaní s odpadmi formou všeobecne záväzného nariadenia patrí mestskému zastupiteľstvu hlavného mesta SR Bratislavы. Nie miestnym zastupiteľstvám mestských častí. Táto kompetencia patrí výlučne mestskému zastupiteľstvu s celomestskou pôsobnosťou. Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislavы -

Staré Mesto preto nie je oprávnené upravovať túto sféru spoločenských vzťahov vo všeobecne záväznom nariadení mestskej časti.

Ten istý argument platí aj vo vzťahu k § 4 nariadenia (vyjmúc ods. 2, 3 a 4 a ods. 7 prvá až štvrtá veta, ods. 10 prvá veta, v ktorých nie je upravené nakladanie s odpadom). Úprava v ňom obsiahnutá nekorešponduje tiež s kompetenciami, ktoré boli mestskej časti zverené čl. 44 ods. 3 štatútu. Niektoré z týchto ustanovení sú naviac v rozpore s inými osobitnými zákonmi:

Pod ods. 1 písm. j/ zakázala obec kresliť a písat' akýmkol'vek materiálom s výnimkou plôch na to určených. Takéto konanie je naviac v zmysle § 246 Trestného zákona trestným činom a ako také je prostriedkami trestného práva aj (obligatórne) postihnutel'né. Podľa § 246 ods. 1 zák. č. 300/2005 Trestný zákon v znení neskorších predpisov, *kto poškodí cudziu vec tým, že ju postrieka, pomaľuje, popíše farbou alebo inou látkou, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.* Naplnenie skutkovej podstaty trestného činu subsumuje akékol'vek ďalšie posúdenie totožného skutku podľa osobitných zákonov alebo nariadenia obce ako priestupok. Obec/mestská časť nie je kompetentná posúdiť konanie napĺňajúce znaky trestného činu ako priestupok. Túto kompetenciu si však vyhradila právnou úpravou obsiahnutou v § 4 ods. 1 písm. j) v spojení s § 8 nariadenia.

V § 4 ods. 7 nariadenia je v piatej vete upravená povinnosť právnickej alebo fyzickej osobe udržiavať celý priestor stavby v čistote a pravidelne odvázať zvyšky stavebného a iného materiálu a zeminy. Realizácia stavieb sa uskutočňuje v režime zák. č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „*stavebný zákon*“), ktorý predstavuje pre obce prenesený výkon štátnej správy. Podľa § 6 ods. 2 zákona o obecnom zriadení obec môže pri prenesenom výkone štátnej správy vydávať nariadenia iba na základe zákonného zmocnenia, ktoré v tomto prípade neexistuje. Ustanovenie § 39 zákona č. 223/2001 Z. z. umožňuje obciam upraviť len nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, avšak nie úpravu a realizáciu stavieb a poriadok na staveniskách. Naviac táto kompetencia je, ako je uvedené vyššie, zverená výlučne hlavnému mestu SR Bratislave, nie mestským časťam. Všeobecné technické požiadavky na navrhovanie a uskutočňovanie stavieb sú upravené v § 48 až § 53 stavebného zákona.

Rovnako § 4 ods. 10 druhá veta a ods. 11 nariadenia neobsahujú úpravu nakladania s odpadom, avšak sú v rozpore s inými ustanoveniami zákona.

Z § 6 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 3 písm. g) zákona o obecnom zriadení je zrejmé, že vo veciach územnej samosprávy, ktorou zabezpečovanie udržiavania

čistoty v mestskej časti nesporne je, môže mestská časť regulovať tento okruh vzťahov nariadením. Je teda zverené do kompetencie zastupiteľstva. Miestne zastupiteľstvo tak nemôže túto právomoc delegovať na starostu. Preto je **§ 4 ods. 10 druhá veta** nariadenia v rozpore s uvedenými ustanoveniami zákona o obecnom zriadení.

Podľa § 4 ods. 11 nariadenia *povinnosť má zvolávateľ zhromaždenia aj voči poškodeniu majetku fyzických a právnických osôb, ak k takému poškodeniu došlo preukázateľne v príčinnej súvislosti s konaným zhromaždením, tzn. ak bola spôsobená účastníkmi konania.* Citované ustanovenie absolútne nerešpektuje zodpovednostné vzťahy v súkromnom práve a neprimerane prenáša zodpovednosť na zvolávateľa verejného zhromaždenia. Oprávnenia a povinnosti zvolávateľa zhromaždenia sú upravené v ustanovení § 6 zák. č. 84/1990 Zb. o zhromažďovacom práve. Z tohto ustanovenia musí vychádzať aj prípadné vyvodenie zodpovednosti voči zvolávateľovi zhromaždenia, pričom uplatnenie škody podľa predpisov súkromného práva musí v prvom rade smerovať voči tomu, kto spôsobil škodu svojim konaním. Rovnako nie je vecou výkonu samosprávy tieto zodpovednostné vzťahy medzi účastníkmi zhromaždenia riešiť normatívnou právnou úpravou.

V § 5 nariadenia je upravené čistenie chodníkov. Podľa § 9 ods. 2 druhnej vety zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“), *závady v schodnosti chodníkov priľahlých k nehnuteľnosti, ktorá sa nachádza v zastavanom území a hraničí s cestou alebo miestnou komunikáciou, sú povinní bez prieťahov odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia nehnuteľnosti, pokial tieto závady vznikli znečistením, poladovicou alebo snehom.*

Z citovaného ustanovenia zákona je zrejmé, že úprava obsiahnutá v § 5 ods. 1 nariadenia ide nad rámec zákonnej úpravy. V zmysle zákonnej úpravy sú závady v schodnosti chodníkov vzniklé znečistením povinní odstraňovať vlastníci, správcovia alebo užívatelia priľahlých nehnuteľností. Mestská časť môže s prihliadnutím na miestne pomery, vychádzajúc z § 9 ods. 3 cestného zákona, všeobecne záväzným nariadením určiť výlučne rozsah povinností uvedených v odseku 2. Nemôže rozširovať okruh povinných subjektov rozšírením definície chodníka, resp. určením hranice chodníka k priľahlým pozemkom v rozpore so zákonom, ako k tomu došlo v **§ 5 ods. 1 druhej, tretej a štvrtnej vete** nariadenia (*Chodník hraničí s nehnuteľnosťou aj vtedy, keď je medzi ním a nehnuteľnosťou pruh pozemku slúžiaci iným ako komunikačným účelom. Nerozhoduje tiež, či je takýmto pruhom pozemku rozdelený i samotný chodník. Za chodník sa považujú tiež schody alebo cesta upravená v podobe schodov.*). Tým sa zoslabuje právna istota v spoločenských vzťahoch upravených všeobecne záväzným nariadením č. 2/1998. Právna istota patrí k

dôležitým znakom právneho štátu. Ustanovenie § 5 ods. 1 nariadenia je tak v rozpore s § 9 ods. 2 cestného zákona. Povinnosť zabezpečovať schodnosť chodníkov majú len vlastníci, správcovia a užívatelia nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v zastavanom území a hraničiacej s cestou alebo miestnou komunikáciou, ku ktorej je taký chodník prilahlý.

§ 5 ods. 2 prvá veta nariadenia (*Chodníky je nutné čistiť po celej šírke, pokial' ich oddelenie od vozovky alebo komunikácie je zreteľne výškovo alebo vodorovne označené.*) je v rozpore s § 3d ods. 5 písm. d), § 3d ods. 6 a § 9 ods. 1 v spojení s § 1 ods. 3 cestného zákona. Z týchto ustanovení zákona je zrejmé, že povinnosti osôb určených § 9 ods. 2 cestného zákona sú vymedzené jednoznačne. Mestská časť ich nemôže rozširovať. V zmysle § 9 ods. 3 cestného zákona môže určiť výlučne rozsah týchto povinností.

Podľa § 3d ods. 5 písm. d) cestného zákona, *správu pozemných komunikácií vykonávajú, ak ide o prejazdné úseky ciest vo vlastníctve obce, o miestne komunikácie a účelové komunikácie vo vlastníctve obce - obce, prípadne právnické osoby nimi na tento účel založené alebo zriadené.*

Podľa § 3d ods. 6 cestného zákona, *vlastníci a správcovia pozemných komunikácií sú povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcim účelu, na ktorý sú určené.*

Podľa § 9 ods. 1 cestného zákona, *závady v zjazdnosti diaľníc, ciest a miestnych komunikácií sú bez prieťahov povinní odstraňovať ich správcovia.*

Podľa s § 1 ods. 3 cestného zákona, *pozemnú komunikáciu tvorí cestné teleso a jej súčasti. Cestné teleso je ohraničené vonkajšími hranami priekop, rigolov, násypov a zárezov svahov, zárubných a obkladových múrov, päťou oporných múrov a pri miestnych komunikáciách pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov.*

Definícia povinnosti čistiť chodníky po celej šírke tam, kde je oddelenie vozovky od komunikácie zreteľne výškovo alebo vodorovne označené, uvedená v ustanovení § 5 ods. 2 prvá veta nariadenia, je v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami zákona, podľa ktorých je pol metra za zvýšenými obrubami chodníkov alebo zelených pásov pri miestnej komunikácii súčasť cestného telesa, ktorého správu a údržbu nemožno všeobecne záväzným nariadením preniesť na subjekty súkromného práva. Vykonáva ho obec.

Nejednoznačná je aj právna úprava obsiahnutá v **§ 5 ods. 2 druhéj vete nariadenia** (*Na miestach, kde chodník vyznačený nie je, treba čistiť pruh šírky 1,5 metra priliehajúci k nehnuteľnosti.*) Vychádzajúc z toho, že nehnuteľnosťou

v zmysle definície podľa § 1 ods. 4 nariadenia sú všetky trvalé a dočasné stavby, mestská časť tu znova zasahuje do súkromnoprávnych vzťahov, pretože pozemok o šírke 1,5 metra od nehnuteľnosti (tzn. od stavby) môže byť vo vlastníctve fyzických či právnických osôb odlišných od vlastníkov nehnuteľností (stavieb). Tieto spoločenské vzťahy upravila mestská časť v rozpore s § 9 ods. 2 cestného zákona.

Ustanovenie § 5 ods. 3 druhá veta nariadenia (*Starosta môže povoliť výnimku, v ktorých oblastiach možno čistiť chodníky v dlhších ako denných intervaloch.*) je v rozpore s § 9 ods. 3 cestného zákona, podľa ktorého *rozsah povinností uvedených v odseku 2 upravujú s prihliadnutím na miestne pomery obce svojimi všeobecne záväznými nariadeniami*. Zákon teda zveril ustanovenie podrobností do kompetencie zastupiteľstva, a to formou všeobecne záväzného nariadenia. Miestne zastupiteľstvo tak nemôže túto právomoc delegovať na starostu.

Nejednoznačný, porušujúci princíp právnej istoty, je aj pojem „*v priebehu dňa*“, obsiahnutý v § 5 ods. 6 nariadenia (*V priebehu dňa treba vykonávať doplnkové čistenie /odstránenie papierov, odpadkov a pod./*). Nelogickým je tento pojem najmä vo vzťahu k § 8 nariadenia, v zmysle ktorého je možné vlastníka, správcu alebo užívateľa príahlej nehnuteľnosti sankcionovať za porušenie povinnosti obsiahnutej v § 5 ods. 6 nariadenia skutočne kedykoľvek. Posudzovaná podzákonná norma pritom musí splňať základné obsahové požiadavky, medzi ktoré patrí aj dostatočne presné a zrozumiteľné vyjadrenie jej obsahu tak, aby umožnila právnickým osobám a fyzickým osobám prispôsobiť svoje správanie (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. I. ÚS 54/2000, z 31. októbra 2001).

Ustanovenie § 5 ods. 8 nariadenia (*Schodnosť a čistotu chodníkov sú povinní udržiavať v čase prevádzkovej doby i prevádzkovatelia obchodov, služieb, hotelov, reštauračných zariadení a pod., hoci nie sú vlastníkmi /správcami alebo nájomcami/ príahlej nehnuteľnosti.*) je v rozpore s už vyššie citovaným § 9 ods. 2 cestného zákona, ktorý jasne stanovuje okruh subjektov, na ktoré sa vzťahuje povinnosť udržiavať schodnosť chodníkov. Toto ustanovenie nariadenia tak rozširuje zákonný okruh povinných subjektov.

V rozpore so zákonom je tiež § 6 ods. 2 tretia veta nariadenia v časti, v ktorej upravuje právo právnickej osoby alebo fyzickej osoby na úhradu účelne vynaložených nákladov na miestom úrade. Toto ustanovenie nariadenia je v rozpore s § 27 ods. 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, podľa ktorého sa toto právo môže uplatniť výlučne u primátora alebo starostu. Podľa § 27 ods. 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, *právnická alebo fyzická osoba, ktorá poskytla osobnú alebo vecnú pomoc, má právo na úhradu účelne vynaložených*

nákladov. Toto právo môže uplatniť do troch mesiacov odo dňa zistenia nákladov, najneskôr do dvoch rokov od ich vzniku, u primátora alebo starostu, inak toto právo zanikne. Miestny úrad je v zmysle § 19 ods. 1 len výkonným orgánom starostu. Tento nedostatok v úprave nariadenia je potrebné odstrániť, pretože dôsledkom neuplatnenia práva zákonom stanoveným spôsobom je jeho zánik.

V ustanovení § 7 ods. 1 nariadenia sa jedná o právnu úpravu, ktorá stratila význam vzhladom na zákonnú zmenu, keď pôvodný zákon č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov bol zrušený ustanovením § 106 bod 1. zák. č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov.

Ustanovenie § 8 písm. a) nariadenia je v rozpore s § 28 ods. 2 písm. b) zákona o hlavnom meste SR Bratislave v znení zák. č. 445/2008 Z. z., ktorou sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súvislosti so zavedením meny euro v Slovenskej republike, podľa ktorého môže starosta uložiť právnickej osobe pokutu do 6638 eur, ak právnická osoba poruší všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti. Suma vo výške 6638 eur predstavuje 199976,38 Sk. Okrem toto, že pre SR je zavedená mena euro, maximálna výška pokuty v nariadení v Sk nekorešponduje po prepočítaní s maximálnou výškou pokuty určenej zákonom.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o hlavnom meste SR Bratislave, *starosta môže uložiť právnickej osobe pokutu do 6638 eur, ak právnická osoba*

- a) *neudržuje čistotu a poriadok na užívanom pozemku alebo inej nehnuteľnosti, a tým naruší vzhlad alebo prostredie mestskej časti, alebo znečisti verejné priestranstvo, alebo odkladá veci mimo vyhradených miest,*
- b) *poruší všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti.*

Pokiaľ ide § 8 písm. b) nariadenia, toto je v rozpore s § 47 ods. 1 písm. d), ods. 2, s § 48, ako aj s § 13 ods. 2 zákona o priestupkoch, podľa ktorých možno priestupcovi uložiť za zákonom stanovených podmienok pokutu do 33 eur, čo činí 994,16 Sk (rovnako v blokovom konaní len do 33 eur). V § 8 písm. b) je upravená možnosť uloženia pokuty fyzickej osobe v riadnom konaní do 5.000,-Sk a v blokovom konaní do 1.000,-Sk.

Podľa § 47 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, *priestupku sa dopustí ten, kto znečisti verejné priestranstvo, verejne prístupný objekt alebo znečisti verejnoprospešné zariadenie plagátovou výzdobou, kommerčnými a reklamnými oznamami alebo zanedbá povinnosť upratovania verejného priestranstva.*

Podľa § 47 ods. 2 zákona o priestupkoch, za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až d) možno uložiť pokutu do 33 eur, za priestupok podľa odseku 1 písm. e) až g) pokutu do 99 eur a za priestupok podľa odseku 1 písm. h) až j) pokutu do 165 eur.

Podľa § 13 ods. 2 zákona o priestupkoch, ak tento alebo osobitný zákon neustanovuje inak, v blokovom konaní (§ 84) možno uložiť pokutu do 33 eur a v rozkaznom konaní (§ 87) do 250 eur.

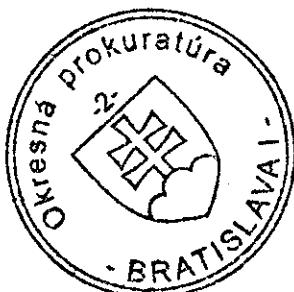
Zodpovednosť a sankcie vychádzajú priamo z týchto zákonov a ich úprava v § 8 nariadenia je nadbytočná a zmätočná aj s prihliadnutím na skutočnosť, že vzhľadom na zmeny uvedených zákonov a časový odstup napádané znenie ustanovenia nariadenia nekorešponduje s platnou a účinnou zákonnou úpravou.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považujem protest prokurátora za dôvodne podaný.

Vo všetkých napadnutých ustanoveniach je nariadenie v rozpore s § 4 ods. 3 písm. g) v spojení s § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení.

Navrhujem, aby vo veci konajúci orgán v zmysle § 25 ods. 2 zákona o prokuratúre v znení neskorších predpisov v lehote do 30 dní od doručenia tohto protestu tomuto vyhovel a postupom podľa § 25 ods. 3 označeného zákona z dôvodov vyššie uvedených, uvedené nariadenie v § 1 ods. 1 a 4, v § 2 ods. 1, 4 a 5, v § 3 ods. 1 až 6, v § 4 ods. 1, 5, 6, 7 piata veta, ods. 8, 9, 10 druhá veta a ods. 11, v § 5 ods. 1 druhá, tretia a štvrtá veta, ods. 2, ods. 3 druhá veta, ods. 6 a 8, v § 6 ods. 2 tretia veta, v § 7 ods. 1, 3 a 4 a v § 8 nahradil spôsobom zodpovedajúcim zákonom v lehote do 90 dní od jeho doručenia.

V prípade, že nevyhovie protestu prokurátora a nariadenie v napadnutých ustanoveniach nezmení/nenahradí v súlade s dôvodmi obsiahnutými v tomto teste, postupom podľa § 250zfa ods. 1, ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov podám Krajskému súdu v Bratislave návrh na vyslovenie ich nesúladu so zákonom.

JUDr. Eva Satinová
prokurátorka okresnej prokuratúry